

РЕШЕНИЕ

№ 6049

гр. София, 16.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 56 състав,
в публично заседание на 20.09.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Мария Ситнилска

при участието на секретаря Макрина Христова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **1986** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производство е по реда чл. 203 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс във връзка с чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).
Образувано е по исковата молба на С. Й. С. чрез пълномощник адв. Г. С. против [община] бряг, с която се претендират имуществени вреди от незаконосъобразни действия на служители на [община] бряг в размер на 202 лв., представляващи начислен ДДС в размер на 2 лева върху заплатена такса за препис от документи, достъпът до които е предоставен с решение по ЗДОИ № 19/23.07.2019 г. на кмета на [община] бряг, разходи за изготвяне на запитване до Министерството на финансите в размер на 50 лева и разходи за изготвяне на исковата молба в размер на 150 лева /исковата претенция е уточнена в заявление от 10.09.2021 г., депозирано пред Районен съд – Левски/. Обосновават се съображения за неправилно начислен и събран ДДС върху извършена административна услуга по предоставяне на копия от документите във връзка с получен достъп до обществена информация. Това наложило ангажиране от страна на С. Й. С. на адвокат, който да установи незаконосъобразните действия на [община] бряг. Твърди, че за установяване на незаконосъобразността на начисляването на ДДС е изпратено запитване до Министерството на финансите, от което е получен отговор, че ДДС върху посочената сума не се дължи. За така извършените действия от пълномощникът на ищцата е заплатено адвокатско възнаграждение в размер на 50 лева. За изготвяне на исковата молба, по която е образувано настоящото съдебно производство е заплатено адвокатско възнаграждение

в размер на 150 лв. В съдебно заседание така предявените искиове се поддържат от пълномощникът на ищцата, който моли за тяхното уважаване в пълен размер и присъждане на разноски, съобразно приложен списък по чл. 80 от ГПК.

Ответникът – [община] бряг в депозирана по делото писмена молба-становище изразява становище за неоснователност на исковите претенции. Счита исковите за недоказани по основание и размер, поради което претендира отхвърлянето им.

Представителят на С. градска прокуратура дава заключение за основателност на исковите претенции, като счита че размерът им следва да бъде съобразен с доказателствата по делото.

Административен съд София-град, като взе предвид изложеното в исковата молба и представените по делото писмени доказателства, прие за установено от фактическа страна следното:

С решение №19/23.07.2019 г., издадено от кмета на [община] бряг, във връзка с депозирано заявление вх. № 44-С-276/09.07.2019 г. на С. Й. С. е предоставен пълен достъп до обществена информация. С приемо – предавателен протокол от 13.08.2019 г. на пълномощника на С. С. – адв. С. с пълномощно рег. № 10138/06.08.2019 г. са предоставени копия на документи на хартиен носител, в които е обективизирана търсената обществена информация. Посочено е, че общата стойност на документите е 11.99 лв. с ДДС, като същите ще бъдат предоставени след заплащане и представяне на тази сума. По делото е приложена приходна квитанция №0000-3302 от 13.08.2019 г. за сумата 11.99 лв. Като основание за внасянето ѝ е посочено „административни услуги, съгл. Решение № 19/23.07.2019 г.,... Получател на сумата е [община] бряг, а вносител – Н. Й. Н.. С договор за правна защита и съдействие №21/04.10.2019 г. С. С. е упълномощила адв. Г. С. да извърши проверки до МФ и други институции за начисляване на ДДС за копия по ЗДОИ, подаване на искова молба до РС Червен бряг за образуване на гр.д. срещу [община] бряг. Договореното възнаграждение в размер на 200 лева е платено в брой. Във връзка с депозирано от адв. С. писмо вх. № 94-00-355/24.11.2020 г., от МФ, дирекция „Данъчна политика“ е изпратен отговор, в който е посочено, че разходите по предоставяне на обществена информация, които се заплащат от гражданите или юридическите лица, не подлежат на облагане с ДДС. Въз основа на така установеното от фактическа страна настоящият съдебен състав обосновава следните правни изводи:

В чл. 204 от АПК са предвидени предпоставките, при които исковите за обезщетения за вреди причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица са допустими за разглеждане. Съгласно ал. 4 на чл. 204 от АПК незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение. В конкретния случай, настоящият състав намира предявените искиове за обезвреда за допустими, доколкото в исковата молба са наведени твърдения, че същите произтичат от незаконосъобразни действия на длъжностни лица на [община] бряг, изразяващи се в неправомерно начисляване на ДДС върху копия на документи, в които се съдържа обществена информация достъпът до която е предоставен по реда на ЗДОИ. Въпросът дали действията, от които се претендира настъпването на вредите са основание за търсене на обезщетение по реда на ЗОДОВ, дали същите са незаконосъобразни и дали са осъществени при или по повод изпълнение на административна дейност е въпрос по съществуването на спора.

Спазена е разпоредбата на чл. 205 от АПК, съгласно която искът се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. В случая това е [община] бряг.

Въз основа на установеното по делото от фактическа страна, съобразно приложимите правни норми, разгледана по същество исковата молба е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

В чл. 4 от ЗОДОВ е уреден материално правния режим на отговорността с препращане за неуредените въпроси към граждански закони (§ 1 от ЗР на ЗОДОВ). В този смисъл искът по глава XI от АПК се основава на фактическия състав на непозволеното увреждане и за да възникне право на обезщетение в хипотезата на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, е необходимо кумулативното наличие на следните предпоставки:

1. незаконосъобразен акт /отменен по съответния ред, включително нищожен или оттеглен - чл. 204, ал. 3 от АПК/, или незаконосъобразно действие и/или бездействие на орган или длъжностно лице, при или по повод на административна дейност /което се установява от съда, пред които е предявен искът за обезщетение – чл. 204, ал. 4 от АПК/;

2. вредоносен резултат, реално настъпили за ищеца вреди /имуществени ли неимуществени/;

3. причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие и бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ, Държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо дали са причинени виновно от длъжностното лице. В този смисъл, тъй като отговорността на държавата се характеризира като обективна, безвиновна, вината не е елемент от фактическия състав на отговорността.

Един акт, resp. действие или бездействие са незаконни, когато противоречат на закона или на друг нормативен акт или когато не са предвидени в него, т. е. при липса на законово основание. [Чл. 203 от АПК](#) и [чл. 1 от ЗОДОВ](#) употребяват термините "актове", "действия" и "бездействия", за които легално определение няма в цитираните закони. Под "действие" следва да се разбира всяко такова, извършено от държавен орган или длъжностно лице, което не е юридически акт, а тяхна физическа изява, но не произволна, а в изпълнение или съответно неизпълнение на определена нормативна разпоредба. За незаконосъобразно действие на администрацията следва да се приеме това фактическо действие, за което или няма законова база, основа за извършването му или ако има такава, то е извършено в противоречие с нея.

Отговорността не се презюмира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#). При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#)

В настоящото производство ищецът претендира настъпили вреди от незаконосъобразни действия на длъжностни лица на [община] бряг, изразяващи се в неправомерно начисляване на ДДС в размер на 2 лв. върху копия на документи, в които се съдържа обществена информация достъпът до която е предоставен по реда на ЗДОИ.

Недължимостта на ДДС върху разходите по предоставяне на обществена информация, които се заплащат от гражданите и юридическите лица е установена с писмо изх. № 94-00-355/02.12.2020 г. на Министерството на финансите, дирекция „Данъчна

политика“.

Начисляването и събирането на ДДС обаче по същността си не представлява фактическо действие, чиято законосъобразност да може да бъде разгледана в настоящото производство. То представлява правно действие.

Предвид изложеното настоящият съдебен състав счита, че не е доказан първия елемент от фактическия състав на отговорността по [чл. 1](#) от [ЗОДОВ](#), а именно твърденията в исковата молба незаконосъобразни фактически действия на длъжностни лица на [община] бряг.

Липсват доказателства и така начисления ДДС от [община] бряг в размер на 2 лева да е заплатен от С. С.. Както вече бе посочено по делото е приложена приходна квитанция №0000-3302 от 13.08.2019 г., която като основание за внасяне на сумата от 11.99 лв. действително е посочено решение № 19/23.07.2019 г., но като вносител - Н. Й. Н..

Също така следва да се има предвид, че съгласно нормата на чл. 89 от ЗДДС регистрираното лице е длъжно да внесе данъка в държавния бюджет по сметка на компетентната териториална дирекция на Националната агенция за приходите в срока за подаване на справка-декларацията за този данъчен период. Следователно, внесенят ДДС в размер на 2 лв. в случая не е постъпил по сметка на [община] бряг, а по сметка на съответната ТД на НАП, поради което и предявеният иска за обезщетение е насочен към ненадлежен ответник.

Редът за прихващане и възстановяване на недължимо платени или събрани суми за данъци, задължителни осигурителни вноски, наложени от органите по приходите глоби и имуществени санкции, както и суми, подлежащи на възстановяване съгласно данъчното или осигурителното законодателство от Националната агенция за приходите е установен в чл. 128 и сл. от ДОПК, поради което и съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ е неприложим ЗОДОВ.

Исковата претенция за имуществени вреди в размер на 50 лева, представляващи заплатено възнаграждение на адв. С. за изготвяне на запитване до Министерството на финансите също е недоказана по размер, доколкото видно от приложения по делото договор за правна защита и съдействие №21/04.10.2019 г. С. С. е упълномощила адв. Г. С. да извърши проверки до МФ и други институции за начисляване на ДДС за копия по ЗДОИ, подаване на искова молба до РС Червен бряг за образуване на гр.д. срещу [община] бряг. Договореното възнаграждение в размер на 200 лева е платено в брой, но от приложеното пълномощно не става ясно дали действително договореното възнаграждение за извършване на проверка в МФ е в размер на 50 лв., както се твърди в исковата молба.

Доколкото настоящото производство е исково, в тежест на ищеца е да докаже наличието на предпоставките за основателност на иска си. След като не е осъществил главно и пълно доказване на една от кумулативно изискуемите предпоставки, то последица от това е отхвърляне на предявените от него искове.

За пълнота на изложеното следва да се отбележи, че съгласно чл. 8, ал. 3 от ЗОДОВ този закон не се прилага в случаите, когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение. Претенцията за заплащане на 150 лв. за адвокатско възнаграждение за изготвяне на искова молба пред Районен съд - Червен бряг подлежи на възстановяване съобразно правилата за разпределение на разностите, установени в чл. 78 от ГПК, респ. чл. 143 от АПК.

Предвид изложеното и на основание чл. 203 и сл. от АПК във връзка с чл. 1, ал. 1 от

ЗОДОВ, Административен съд София-град, Второ отделение, 56-ти състав

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ предявените от С. Й. С. субективно съединени иски против [община] бряг за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 205 (двеста и пет) лева, представляващи начислен ДДС в размер на 2 лева върху заплатена такса за препис от документи, достъпът до които е предоставен с решение по ЗДОИ № 19/23.07.2019 г. на кмета на [община] бряг, разходи за изготвяне на запитване до Министерството на финансите в размер на 50 лева и разходи за изготвяне на исковата молба в размер на 150 лева.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: